

Лариса Шевчук,
*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник
відділу навчання мов національних меншин
та зарубіжної літератури
Інституту педагогіки НАПН України,
e-mail: sh_l_m@ukr.net*

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНА РОБОТА УЧНІВ З ТЕКСТАМИ ПРО ВИШИВАНКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Ключові слова: вишиванка, робота з текстами, навчання в початковій школі, диференціація навчання.

З давніх-давен вишиванка – символ українського народу. Це сорочка, під час вишивання якої кожна жінка-майстриня вкладала частинку своєї душі. Різнобарвна та різнокольорова, вишиванка подобається дітям, що сприяє розвитку інтересу та поваги до української культури, формуванню національної самоідентичності тощо.

На нашу думку, ознайомлювати учнів з інформацією про вишиванку доцільно, застосовуючи в освітньому процесі роботу з текстами. Розпочинати таку діяльність необхідно в початкових класах. Крім того, для максимального урахування індивідуальних особливостей школярів зазначену діяльність слід здійснювати диференційовано, виважено і систематично.

Насамперед, необхідно забезпечити різноманітність. Яким чином можливо це зробити? Зрозуміло, що для диференційованої роботи учнів початкової школи з навчальними текстами варто добирати різні тексти: художні твори й науково-пізнавальні статті; прозові та віршовані тексти; художні твори різних жанрів; авторські твори й тексти зі скарбнички народної творчості тощо.

Важливою є різнорівневність навчальних завдань та надання учням можливості вибору (ідеальним варіантом є створення умов ще й для вибору тексту, кількості опрацьованих текстів).

Регулювання складності роботи учнів можливо здійснювати завдяки наданню (за необхідності) допомоги (до того ж – різної міри допомоги), що здійснює учитель початкових класів або учень.

Диференціацію роботи з навчальними текстами про вишиванку ефективно реалізувати можливо завдяки навчанню в різному темпі. Тоді кожна дитина має можливість виконувати завдання за проміжок часу, який оптимальний саме для неї, аналогічно опрацьовувати відповідну кількість текстів.

Розглядаючи текст як джерело інформації, зазначимо, що диференційовану роботу молодших школярів можливо реалізувати,

працюючи із текстами про технологію та види вишивки, регіональні особливості вишиванок, різноманітність моделей вишиванок тощо.

Підсумовуючи описане вище, зазначимо, що для ефективного застосування диференціації роботи учнів початкової школи з навчальними текстами властиві такі основні аспекти:

- 1) добір текстів, які різняться змістом, стилем, жанром;
- 2) розроблення різнорівневих завдань;
- 3) відповідна організація навчання, – створення умов для роботи у власному темпі та оптимального способу виконання кожним школярем завдань (самостійного, напівсамостійного або спільного (колективного) виконання учнем завдань); надання учневі або учениці допомоги (якщо виникає необхідність).

Література

1. Джежелей О. Диференційований підхід до формування навички читання у чотирирічній початковій школі. *Початкова школа*. 2002. № 4. С. 10–11.
2. Логачевська С. П. Диференціація у звичайному класі : методичний посібник для вчителя. Київ : Заповіт, 1998. 336 с.
3. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручн. Київ : Грамота, 2012. 504 с.
4. Мартиненко В. О. Врахування особливостей сприймання молодшими школярами різножанрових творів у процесі добору текстів до підручників з читання. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. пр.* Київ : Педагогічна думка, 2006. Вип. 6. С. 278–283.
5. Шевчук Л. М. Теоретичні засади диференційованої роботи учнів початкових класів з текстами : до питання про форми диференціації. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки : зб. наук. пр.* Вип. 3. Бердянськ : БДПУ, 2020. С. 127–136.